Rask: Gjenmæle 1831
Baldvin Einarsson: Forelöbigt Svar paa Gjenmæle 1831
Rask: Gjensvar 1831
B. Einarsson: Gjensvar imod Gjensvar 1831
Abrahamson & Magnusen: Documenterede Oplysninger 1831

0,45

Inhalt.

Documenterede Oplysninger

i Anledning af

en antikritisk Erklæring

fra Redactionen af "Maanedsskrift for Litteratur"

i dette Tidsskrifts 3die Aargangs 2det Hefte,

mod

den hidindtilværende Bestyrelse

af det Kongelige nordiske Oldskrift-Selskab.

Ved

J. N. B. v. Abrahamson,

Hs. Maj. Kongens Divisions-Adjutant, Oberst-Lieutenant, Underviisnings-Directeur ved den Kgl. militaire Høiskole, C. af D. og D. M. m. m.

og

Finn Magnusen,

Professor, Geheime-Archivarius, R. af D.

Kjøbenhavn 1831.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

I 2den Aargangs 2det Bind af Maanedsskrift for Litteratur, som udkom i December Maaned 1830, indeholdtes (S. 501–510) en anonym Anmeldelse af Prof. Rafns Danske Oversættelse af Jomsvikingasaga og Knytlinga, tilligemed Sagabrudstykker og Fortællinger, vedkommende Danmark, udgivne af det Kongelige nordiske Oldskrift-Selskab, Kjøbenhavn 1829, 442 S. i stor 8. Denne yderst ufordeelagtige Anmeldelse af et Værk, som var udgivet af det nævnte Selskabs Sekretær, efter dets Foranstaltning, forekom os, som dets Bestyrere, at være aldeles ugrundet i Hovedsagen, og tillige at være affattet i en mod Oversætteren saa nærgaaende og haanlig Tone, at det ikke kunde ventes at han selv vilde svare derpaa. Efter at Recensenten havde frakjendt Prof. Rafns Værk al literær Fortjeneste, angriber han saaledes, i sin Anmeldelses Slutning, det Kongelige Nordiske Oldskriftselskabs Bestyrelse: ""Vi kunne ikke tilbageholde vor Forundring over at det priisværdige oldnordiske" (?!) "Selskab, og navnlig dets Bestyrelse, har ladet disse Oversættelser komme for Lyset under sin Garantie, i en Skikkelse, der maa ansees Selskabet saa lidet værdig. Men vi bør haabe, at der for Fremtiden vil blive ført nøiagtigt Tilsyn med dette vigtige Arbeide, saa at det vil kunne blive svarende til Grundskrifternes Vigtighed og Selskabets Formaal, uden at der, med Hensyn til de danske Oversættelser, skal blive Anledning til at gjøre en

Undtagelse i det Vidnesbyrd, som Selskabet har villet sikre sig hos Efterverdenen: "at det har udført alt, hvad det foretog, med Nidkjærhed og **en sikker Haand.**" Vistnok finde vi det bemærket i Forordet til Læserne: "at Prof. Rask har viist Oversætteren den Beredvillighed, at gjennemlæse Oversættelsen af Jomsvikinga og Knytlinga i Sammenhold med Grundskriften, hvorved den har vundet i Overeensstemmelse paa flere Steder." Men naar vi ere aldeles villige til at troe, at Oversættelserne virkelig have vundet ved dette Gjennemsyn, saa lærer deres hele Beskaffenhed hvor ubilligt det vilde være, at forlange et Gjennemsyn, som skulde have befriet dem fra alle, endog væsentlige Feil. Hvorom alting er, saa lærer Erfaring i nærværende Tilfælde, at en saadan privat Overeenskomst ingenlunde kan ansees som en Betryggelse, ved hvilken Selskabet bør berolige sig.""

Denne Slutning af Recensionen indeholder et tydeligt Angreb paa Bestyrelsen af et Selskab, hvis rette Navn, skjønt angivet paa den bedømte Bogs Titel, Recensenten ikke engang har rigtig kjendt eller erindret; hvorhos han, i Forbindelse hermed, tiltager sig den Myndighed, at irettesætte Selskabets Bestyrelse for dens Forhold og Fremgangsmaade, i det han endelig søger at opvække hele Selskabets Misfornøjelse dermed.

Vi, som Selskabets daværende Formand og Viceformand, indsaae Nødvendigheden af at møde et saadant Angreb paa dets Bestyrelse og Sekretær, som ingen af os i mindste Maade kunde tiltroe nogen af Redactionens egne Medlemmer, med en offentlig Gjendrivelse, men kom strax til Kundskab om, at Professor og Universitetsbibliothekar Rask, som i tre Aar havde været Selskabets Formand, og i hvis Embedstid de nævnte Sagaers Original-Udgave og danske Oversættelse bleve foretagne, agtede at besvare hin Recension ved et trykt Gjenmæle. Det udkom snart fra Pressen, og ved dets Gjennemlæsning fandt

vi, at det tilstrækkelig havde godtgjort: hvor uforskyldt og ugrundet det ommeldte Recensentangreb i Hovedsagen var. Dog bemærkede vi: at han deri ikke havde udviklet den aldeles usædvanlige Maade, hvorpaa Prof. Rafn, med Hensyn til hans literære Titlers Anførelse og Bedømmelse, forekom os at være bleven behandlet i Recensionen, og derved stillet blot for Publikums Spot eller Haan. Imidlertid fandt vi det at være vor Pligt at sende et Exemplar af Prof. Rasks Gjenmæle til enhver af Selskabets indenlandske Medlemmer, tilligemed et Brev (i lithographeret Overtryk) hvori vi ikke kunde afholde os fra retmæssig Misbilligelse af den mod Selskabets Sekretær af Recensenten brugte Fremgangsmaade. Vi indrykke her denne Skrivelse fra Ord til andet:

"I Maanedsskrift for Literatur findes en Anmeldelse af den af vort Selskab udgivne danske Oversættelse af Jomsvikinga og Knytlinga, som er ligefrem stilet paa at opvække en ufordeelagtig Mening om dette Værk og derved om Selskabets Arbeider i Almindelighed.

Det maa forekomme os som ere nærmere bekjendte med Forholdene, indlysende, at dette hele Angreb udspringer af saare uædle Bevæggrunde.

At Prof. Rafn ikke svarer paa et anonymt Angreb af den Natur, følger af sig selv.

Kun fordi det islandske Sprogs Studium endnu er saalidet udbredt, kunne nogle Oplysninger synes tjenlige, og dem har vor udmærkede Sproglærde og især af det Islandske høist fortjente Sprogforsker Prof. Rask, den uimodsigelig meest competente Dommer, meddeelt i det Gjenmæle, som vi herved have den Fornøielse at forelægge Dem.

Han oplyser deri Almeenheden om, at den Mængde Feil, som den anonyme Anmelder udpeger i Prof. Rafns Arbeide, ikke er andet end tomme Ophævelser paa fem ubetydelige Unøiag-

tigheder nær, som i et Bind paa henved 30 Ark vistnok ere for intet at regne; men at Anmelderen, i det han med den yderste Flid og smaalligste Søgen er sysselsat med at opspore Feil i en andens Arbeide, har i sit Angreb, der neppe udgjør fem Blade, af kjendelig Mangel paa Kundskab baade i Islandsk og i Dansk, begaaet langt flere og langt større Feil, og det netop i de Udtryk, som han vil rette.

Da Anmelderen, som det lader, har troet at kunne sætte Publicum Blaar i Øinene, ved at anprise Prof. Rafn til Mønster den Oversættelse, som findes i Foliantudgaven af Norges Konge-Sagaer, et stort Værk, som kun faa have ved Haanden, saa er det interessant her at see indførte nogle Prøver af dette Mønster for smagfuld Oversættelse.

En saa uforstaaelig og smagløs Oversættelse (der heller ikke vel kunde blive Andet, formedelst den foreskrevne Betingelse, at den skulde affattes efter det 16de og 17de Aarhundredes danske Stiil og Skrivemaade) som desuden vrimlede af Urigtigheder anprises som Mønster, og Prof. Rafns Oversættelse, der er affattet i et flydende Sprog og en passende Tone, ligesom den ogsaa er tro og nøiagtig, nedrives og fordømmes.

Saaledes maa man fristes til at troe, at ikke blot Ukyndighed men endog Misundelse eller Avindsyge har ført Pennen. At vor elegode Konge ved enhver Leilighed giver vort Samfund talende Beviser paa sin høie Tilfredshed; at De og saa mange af Sagens Velyndere, saavel i Fædrelandet som udenfor samme, ved kraftig Deeltagelse giver dets Foretagender en raskere Fremgang, at Prof. Rafns Bestræbelser have indenlands og udenlands vundet velfortjent Paaskjønnelse; det er maaskee det, som slige Bedømmere, der neppe have Deel i Selskabets Opkomst, have ondt ved at fordrage.

Dette Angreb, og lignende om flere fra denne Kant skulle indløbe, afvises tilfulde ved Prof. Rask's her indførte Dom

om de Værker, hvis Udgivelse i Texten Prof. Rafn har bestyret for Selskabet, eller selv besørget: "at de ere udgivne med en Smag og Nøiagtighed, som aldrig før har været seet i Danmark", og at navnligen visse "Udgaver der i det sidste Femaar ere besørgede med Flid og Omhu af indfødte Islændere, staae langt tilbage for Prof. Rafns".

Vore Bestræbelser for en god og herlig Sags Fremme skal dette uværdige Angreb ingenlunde standse, og vi vente at De, ligesom Selskabets andre Velyndere, vil tvertimod deraf tage Anledning til at forene deres Bestræbelser med vore til Sagens videre Fremme og Selskabets end større Opkomst.

Kjøbenhavn i det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab d. 28de Januar 1831.

J. Abrahamson, Formand. Finn Magnusen, Viceformand.

Til Hr. N. N."

Det var os baade uventet og ubehageligt at vi, strax efter at denne Skrivelse med dens Bilag var afsendt til DHr. Etatsraad Ørsted samt Professorerne Reinhardt og Rosenvinge, som Medlemmer af det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab, modtoge Breve fra disse udmærkede Lærde, hvorved de udmeldte sig af dette Selskab. Det kunde ikke falde os ind, at nogen af dem havde forfattet den ommeldte Recension, og følgelig kunde vi ikke troe, at de som Medlemmer af Redactionen af Maanedsskriftet for Litteratur vilde finde sig fornærmede ved vor ommeldte Skrivelse, der allene var stilet imod dens egentlige Forfatter. Endelig erholdt vi end en Udmeldelsesskrivelse fra Hr. Prof. Chr. David, saaledes lydende:

"Redactionen for Maanedsskrift for Literatur bliver i et i det Kongelige Nordiske Oldskriftsselskabs Navn udstædt Cir-

culaire beskyldt for af saare uædle Bevæggrunde at have optaget en Recension over Prof. Rafns Oversættelse af Jomsvikingasaga o. s. v. Som Medlem af Redactionen kan jeg være fuldkommen overbeviist om, at dette Angreb paa Redactionen er ligesaa uforskyldt, som det er krænkende, og jeg finder mig derved foranlediget til at udtræde af det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab.

Kjøbenhavn den 5te Februar 1831.

C. N. David.

Til
Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab."

Heraf saae vi da tydelig, hvad vi ikke før havde kunnet ahne, at en Deel af Maanedskriftets Redaction antog: at vi i vor titmeldte Skrivelse havde meent og angrebet den overhoved, eller, under Et, samtlige dens enkelte Medlemmer.

Muligheden af en saadan Forudsætning havde vi aldeles ikke før kunnet antage, i det vi vel kjendte følgende offentlige Erklæringer, udstedte i forskjellige Tidspunkter, fra først til sidst, i Maanedsskriftet for Literatur, af dens egen Redaction. Vi see os nødsagede til, ved at indføre dem her bogstavelig aftrykte, at gjenkalde dem i Publikums Erindring.

A) 1ste Aargangs 1ste Binds 1ste Hefte, 1829, Side 203.

"**Erklæring.**

For at forebygge en Misforstaaelse, som let lader sig forudsee, endskjøndt vi ingen Anledning dertil have givet, troe vi at burde eengang for alle erklære, at den gjensidige Meddelelse og Raadførsel, der finder Sted mellem Deeltagerne i nærværende Tidsskrift, paa ingen **Maade** har den **Hensigt, at frembringe Meningseenhed** blandt dem, men kun at give enhver af dem Anledning til at drøfte og modne sine Tanker,

De Meninger og Domme, som fremsættes i vort Tidsskrift, ere altsaa ikke at ansee som Udgivernes, men som hver enkelt Forfatters.

Redactionen."

Maanedskriftets Redaction bestod den Gang, efter en trykt Bekjendtgjørelse paa Heftets Omslag, (foruden Flere), af følgende dens endnu værende Medlemmer:

H. N. Clausen. David. L. Engelstoft.
J. L. Heiberg. M. H. Hohlenberg. J. W. Hornemann.
J. N. Madvig. F. C. Petersen. J. Reinhardt.
J. L. A. K. Rosenvinge. H. G. Schmidten. H. C. Ørsted.

B) 1ste Aargang 2det Bind, Side 124, 125.

I en særskilt Afhandling: **Om Tidsskrifter, med Hensyn til Maanedsskriftet for Literatur.**

"Da Polemik maa være udelukket fra et saadant Tidsskrift, kan Taushed, med Hensyn til grundige Indvendinger, ikke betragtes som Tegn paa Ligegyldighed eller Ringeagt, ligesaalidt som det, uden Tvivl meget sjeldnere Tilfælde, hvor Modsigelse maatte fremkaldes, selv ved ubetydelige eller uanstændige Angreb, bør ansees for andet end en greben Anledning til at oplyse eller modarbeide en eller anden ikke uvigtig Retning. **I Følge Tidsskriftets Indretning, kan det lettere end de blot critiske undgaae Skin af Partiskhed og Personsanseelse,** og det er derfor en maaskee ikke aldeles nødvendig, skjøndt i flere Henseender vel grundet og passende Beslutning, at enhver Meddelelse deri over Arbeider af dets Redacteurer maa i Fremtiden være forsynet med Forfatterens Navn. **Men selv i Tilfælde, hvor Redacteurerne, fordi Stykket ikke er betegnet med Navn, paatage sig Ansvarligheden, er det dog især Stykkets Tendens, Aand og Tone,**

som herved maa komme i Betragtning; thi Ansvarlig-heden for de udtalte Meninger kan ikke solidarisk hvile paa en Forbindelse af Mænd, hvoraf enhver Enkelt naturligviis ikke i ethvert Fag eller i enhver Videnskab kan have nogen aldeles selvstændig Dom. Redactionen staaer Publikum egentligen blot til Ansvar for, at enhver Mening, som igjennem den udtales, er værd at høres og overveies af Publikum, og den kan derfor muligen undertiden komme til at paatage sig dette Ansvar for Meddelelser, der ikke engang udtrykke en Majoritets, end sige Samtliges Mening.

I det en Forening af Mænd har det Held, med langt større Ligegyldighed end den Enkelte, at kunne betragte alle Øieblikkets lidenskabelige og personlige Angreb og Mistydninger, vil dog derfor hvert Medlems Interesse ikke mindre være knyttet til det Heles Plan og Udførelse."

C) 3die Aargang (1831) 1ste Bind 1ste Hefte Side 4, 5.

"For at berigtige Meninger, der ikke ere ualmindelige, ville vi ..... tillade os nogle Bemærkninger. Det er aldeles ikke Hensigten af vort Samfund at ethvert af dets Medlemmer, eller kun de fleste, skulle bedømme de Arbeider som forelæses. Med Hensyn paa den sagkyndige Forfatter af en Anmeldelse forestiller de øvrige Medarbeidere det dannede Publikum. De meddele ham derfor de Bemærkninger, de i denne Egenskab vilde gjøre, under en opmærksom Læsning, og han benytter det deraf, som han finder stemmende med sin Overbevisning. Man vil derfor ofte i vort Tidsskrift finde Meninger, som ikke tilhøre Fleerheden blandt os. For at en Forfatter skal faae sin Mening fremført i vort Tidsskrift, udkræves ikke, at vi skulle billige den, men kun at den er værdig til at

høres offentlig og tages i Overveielse af de Indsigtsfulde. **Forfatteren nødes kun til at høre de modsatte Meninger** og venskabeligt advarende Stemmer, men Ingen vorder noget Systems Træl ved at optages i vort Samfund. Vi yttre os mod hverandre med den meest uindskrænkede Aabenhjertighed, men desto mere maa Enhvers Selvstændighed tages i Agt". — — — — — — "Vi kunne uden al Overdrivelse **forsikkre at hos os Forfatterne af de æsthetiske Bedømmelser ikke sjeldnere end de Andre have afslaaet at gjøre Forandringer, der ønskedes af en betydelig Fleerhed. Men at de hørte her et lidet Publicum, før de underkastede sig det Stores Dom,** har sjeldent været uden Nytte, stundom med Hensyn paa hele Arbeidets Indhold, og meget ofte med Hensyn paa enkelte Berigtigelser og Forbedringer".

Ved at have slige ældre, nyere og nyeste Erklæringer fra Maanedsskriftets Redaktion i Minde, kunde det ikke falde os ind at mistænke eller beskylde den for Affattelse af ovenommeldte enkelte Recension. Dertil kom endvidere den Overbevisning hos mig, Finn Magnusen, at Redactionen umuelig kunde have billiget den, da jeg troede at være i Besiddelse af tilstrækkelige Beviisligheder derfor: at den netop forhen havde billiget en anden Bedømmelse over de samme Oversættelser, for saavidt, at de deri, "i Hovedsagen", ansaaes for at være "troe, samt udarbeidede med megen Flid og Kundskab om det Islandske" o. s. v. Herom tillader jeg mig at meddele følgende særegne Oplysning, hvortil jeg, ved Redactionens hele Fremgangsmaade i denne Sag, nu anseer mig for tilstrækkelig foranlediget og berettiget.

Nogen Tid efter at Prof. Rafns heromhandlede Oversættelser af Jomsvikingasaga og Knytlinga udkom (1829) blev jeg af en eller flere af Redactionens Medlemmer mundtlig anmodet om at skrive en Anmeldelse over dem og den dertil

hørende Original-Udgave. Jeg lovede at efterkomme denne Begjering, men formedelst Flytning og andre Forhindringer kunde jeg ikke for Alvor begynde derpaa førend i December Maaned. Da min temmelig vidtløftige Anmeldelse var bleven færdig, leverede jeg den, den 11te Januar 1830, til Hr. Prof. Petersen, som Redactionens Sekretær og modtog hans Løfte om at den skulde blive Redactionen forelagt eller foredraget paa sædvanlig Maade. I denne Anmeldelse havde jeg saaledes udladt mig om Prof. Rafns Oversættelse af Jómsvikingasaga og Knytlinga m. m.

"Ligesom Oversættelsen af det hele Binds Prosa i Hovedsagen er tro og udarbejdet med megen Flid og Kundskab om det Islandske, saa kan dette og for en stor Deel siges om de forekommende gamle Vers. Dog ere disse, som bekjendt, særdeles vanskelige at oversætte, endog for mange lærde Islændere, hvori den corrumperede Text tit har Skyld, thi allerede i den senere Middelalder var en stor Deel af dem uforstaaelig for Fleerheden af Afskriverne. Det er derfor ikke at undre over, at adskilligt kan indvendes mod Oversætterens Forklaringer over de i Sagaen og Drapaen om Jomsvikingerne; samt i Knytlingasaga forekommende ældgamle Skjaldesange."

De Bemærkninger, jeg i den Henseende havde at gjøre, fremsatte jeg i min Recension, ligesom og enkelte andre, hvori jeg troede at Oversætteren, i Prosaens Danske Bearbejdelse kunde have udtrykt Originalens Mening nøjagtigere. Iøvrigt fandt jeg at Prof. Rafns Oversættelse var indrettet efter Originalens Stilemaade og Udtryk, og at det hele Bind var saaledes meget vel skikket til Brug for Danske, som ville lære Islandsk og gjøre sig bekjendte med Sagastilens Egenheder.

Hvilken Modtagelse denne min Anmeldelse havde faaet i Redactionen, blev mig ganske ubekjendt indtil den 4de Mai

1830, da jeg erholdt følgende Skrivelse fra dens Secretær, Hr. Prof. Petersen.

"Det første jeg har at gjøre ved at sende Deres Velbhed medfølgende for rum Tid siden indsendte Bidrag til Maanedsskriftet, er at bede om Undskyldning for at det saa længe har henligget, inden det blev forhandlet. Denne Udsættelse har deels ligget i mange tilfældige Omstændigheder, deels i en Feil i Selskabets Vedtægter, som for Fremtiden saavidt mulig vil blive hævet.

Dernæst tager jeg mig den Frihed at meddele Redactionens Betænkning:

Redactionen erkjender med Agtelse og Tak det af Deres Velbhed meddeelte Bidrag i Anmeldelsen af Jomsv. og Knytl. Saga &c., og det vil være den særdeles kiert deraf at kunne gjøre Brug for Maanedsskriftet. Men med Hensyn til dette Tidsskrifts Plan og Oiemeed, kan Redactionen ikke andet, end ansee det for fornødent, at Deres Anmeldelse modtager nogen Forandring, hvorved den deels i noget kan blive fuldstændigere, deels i Andet blive mindre vidtløftig. Saaledes ønsker Redact., at Forf. vilde deels i Indledningen gjøre Læserne mere bekjendte med det litteraire Foretagende, hvoraf disse Sagaers nye Udgivelse er udsprungen, deels meddele en egentlig Characteristik af disse Sagaer selv, især hvad deres historiske Bestanddele angaaer, uden at lade dette beroe ved Henviisning til Müllers Sagabibliothek; ligesom det ogsaa maatte ansees for en ønskelig Tilvæxt, om Forfatteren vilde noget nøiere og klarere fremsætte de Fortienester, som denne Udgave har med Hensyn til Textens Kritik.

Paa den anden Side kan Red. ikke andet end ønske, at Adskilligt forkortes navnligen ved Udeladelser, deels af de længere Udtoge, som findes deri saavel af Sagaerne selv, som af andre Skrifter, deels af de udførligere Excurser om

enkelte Gjenstande, hvilke — saasom om Ildprøven, Jellinge-stenen og Jomsborg — saa interessante de iøvrigt ere, dog ere for vidtløftige til at indlemmes i en Anmeld. uden for saa vidt Resultaterne deraf foredrages.

Ligeledes ansees det ønskeligt, at da enkelte Dele af Anmeld., i hvilken f. Ex., efter dens nærværende Form, Jomsvikingasaga indtager 3—4 Gange saa megen Plads, som den dog langt vigtigere Knytlinge Saga, maatte vorde bragte i et mere ligeligt Forhold indbyrdes, og navnligen sidstnævnte S. blive Gjenstand for en fuldstændigere historisk Bedømmelse.

Jo mere Red. erkjender den Lærdom og Kyndighed, som Anmeldelsens Forf. lægger for Dagen, og jo større Priis den sætter paa den Velvillie, som er viist den ved Tilbudet af en saa betydelig Anmeld., desto mere vil den ansee sig Deres Velb. forbunden, dersom De, hvilket er dens magtpaaliggende Ønske, og hvorom den herved er saa fri giennem Undertegnede at anmode Dem, vilde give Anmeldelsen den i det Foregaaende antydede Omformelse, hvorved den uden Tvivl vilde blive overeensstemmende med Maanedsskriftets Formaal, og Redactionens Ønsker.

Regentsen den 4de Mai 1830.

Med Høiagtelse ærbødigst

F. C. Petersen.

Hr. Prof. **Finn Magnusen.**"

Af denne Skrivelse kunde jeg ikke udlede andet end at Redactionen fuldkommen havde billiget min Mening om Beskaffenheden af Prof. Rafns Oversættelse af Jomsvikinga- og Knytlingasaga m. m., og saaledes med mig antaget "at den i Hovedsagen var tro og udarbejdet med megen Flid og Kundskab om det Islandske" o. s. v. Hvor maatte jeg da ikke forbauses, da jeg nogle Maaneder derefter (i hvilke jeg ikke havde havt Lejlighed

til at omarbejde min Anmeldelse i Overeensstemmelse med Redactionens Ønske) læste, i det af samme Redaction udgivne Maanedsskrift, en Recension over samme Oversættelse af en anden Forfatter, som fandt den "intet mindre end smagfuld og korrekt" o. s. v.

Dog — netop denne Omstændighed, sammenlignet med Redactionens ovenommeldte, tiere gjentagne, Erklæringer havde fuldkommen overbeviist mig om, at ikke den, men en enkelt anonym Forfatter, som ej hørte til Redactionens Medlemmer, maatte tillægges Skylden for hin uventede nye Anmeldelse, der ganske nedbrød den gode Mening om det bedømte Værk, hvilken Maanedsskriftets Redaction, efter dets Secretærs nysanførte Skrivelse, maatte af mig antages selv forhen at have fattet.

Ikke desmindre foranledigede de ommeldte Udmeldelser af det Kgl. nordiske Oldskriftselskab fra fire af Redactionens Medlemmer, især den ovenanførte fra Prof. David, formedelst de deri brugte Udtryk, os til det ellers overflødige Skridt at udfærdige følgende Erklæring til Redactionen, med hvis agtede og lærde Medlemmer, (med hvilke vi endog tildeels havde staaet i venskabelige Forhold) vi aldeles ikke ønskede at indlade os i nogen Fejde eller Stridigheder.

"Da vi af et Brev af 5te dennes fra Hr. Prof. Dr. Chr. David, der udmelder sig af det Kongelige nordiske Oldskriftselskab, maa formode, at den meget ærede Redaction af Maanedsskrift for Literatur, i et Privatbrev fra undertegnede Formand og Viceformand for ovenmeldte Selskab til dets Medlemmer, hvori Talen er om den muelige, ikke glædelige Aarsag til et haardt og ugrundet Anfald i bemeldte Maanedsskrifts 2den Aargangs 12te Hefte, paa den Danske Oversættelse af Jomsvikingasaga og Knytlinga, som ere udgivne af Prof. Rafn efter Selskabets Foranstaltning, seer et Angreb paa sig eller Beskyldninger mod sig, medens, hvis saadanne kunne sees i bemeldte

Privatbrev, disse naturligviis ene og allene kunne sigte til Recensenten; — Og da man maa befrygte, at flere af de Herrer Medlemmer af Redactionen kunne dele Hr. Prof. Davids visseligen urigtige Anskuelse, — saa foranlediges vi derved, da vi tillige ikke ønske at see denne Anskuelse et Øieblik bestaaende, efter at den er kommet til Undertegnedes Kundskab, — til herved paa det bestemteste at erklære: at vi, ved Udfærdigelsen af bemeldte Privatbrev, ligesom ved Læsningen af ovenmeldte haarde, ugrundede og nærgaaende Recension, ingenlunde have havt eller kunnet have Redactionen af Maanedsskriftet i Almindelighed, eller nogen af dens Medlemmer i Særdeleshed, men ene Anmelderen eller Recensenten for Øie.

Kjøbenhavn, i det Kongelige nordiske Oldskriftselskabs Bestyrelse, den 6te Februar 1831.

J. Abrahamson, Formand. Finn Magnusen, Viceformand.

Til

Redactionen for Maanedsskrift for Literatur."

Vi afsendte strax denne, efter vor Mening aldeles bestemte Erklæring til Redactionens Secretær, Hr. Prof. P. C. Petersen, fra hvem vi senere modtoge et saalydende foreløbigt Svar:

"Den Skrivelse af 6te Februar, som jeg har modtaget fra Bestyrelsen af det Kongelige nordiske Oldskriftsselskab til Redactionen af Maanedsskriftet for Litteratur, skal jeg forelægge Redactionen i dens næste Møde. Jeg tillader mig blot at bemærke, at Redactionen efter Prof. Rasks Gjenmæle og det af Bestyrelsen af det Kongelige nordiske Oldskriftsselskab udstedte Brev, betragter denne Sag som sig vedkommende, og at den i næste Hefte af Maanedsskriftet vil meddele, hvad den ved denne Leilighed anseer for Pligt at sige derom. Derimod kan jeg aldeles ikke

tillade mig at yttre nogen Mening om, hvorvidt Redactionen vil finde den i Skrivelsen af 6te Februar givne Erklæring fyldestgiørende i en Sag, der ved det tidligere Brev har faaet en betydelig Publicitet, og ifølge Omstændighederne vil faae den end større.

Regentsen den 8de Febr. 1831.

Ærbødigst

F. C. Petersen,
Secretair i Redactionen af Maanedsskriftet for Litteratur.

Til Bestyrelsen af det Kongelige Nordiske Oldskrifts Selskab."

Sex Dage derefter modtoge vi atter følgende Skrivelse fra samme Haand:

"I Anledning af en Skrivelse af 6te Febr. fra Bestyrelsen af det Kongelige Nordiske Oldskrifts-Selskab til Redactionen af Maanedsskriftet for Litteratur, har Redactionen overdraget Undertegnede at underrette Bestyrelsen om, at den ikke kan ansee den i bemeldte Skrivelse givne Erklæring som Fyldestgiørelse for det Fornærmelige, som Redactionen har Føie til at besvære sig over i den tidligere udstedte Circulair-Skrivelse.

Den lithographerede Skrivelse af 28de Januar er bleven tilstillet Oldskrifts-Selskabets talrige Medlemmer, og har derved faaet en saa betydelig Publicitet, at Redactionen ingenlunde med Bestyrelsen kan erkiende den for et Privatbrev. Men selv om Erklæringen af 6te Februar, der kun er bleven Redactionens Medlemmer tilstillet, havde samme Offentlighed som hiin lithographerede Skrivelse, vilde Redactionen ligesuldt finde sig opfordret til at paatage sig Ansvarligheden for hiin An-

meldelse, hvilken den i alt Væsentligt anseer for at være velgrundet.

Regentsen den 14de Februar 1831.

Ærbødigst

F. C. Petersen.

Til Bestyrelsen af det Kongelige Nordiske Oldskrifts-Selskab."

Enhver af vore Læsere deler vist vor billige Forundring ved at læse de sidste Linier af dette ved Redactionens Secretær paa dens Vegne skrevne Brev, som paa det allerbestemteste modstride dens egne, fra Maanedsskriftets første Begyndelse af, ved Nytaar 1829, udstædte og senere oftere fornyede offentlige Bekjendtgjørelser. Vi behøve blot at henvise til de Udskrifter og Uddrag deraf som vi ovenfor S. 8 o. fg. have meddeelt.

Vi kunde ikke begribe, hvad Redactionen, efter at den Samme af os givne aldeles utvetydige Erklæring var bleven den tilstillet, vilde ansee som "en tilstrækkelig Fyldestgjørelse for det Fornærmelige" som den troede "at have Føie til at besvære sig over", førend vi, den 26de Februar næstefter, læste dens egen *(in corpore* affattede eller underskrevne) Antikritik mod Prof. Rasks Gjenmæle, i Maanedsskriftets 2det B. 2det Hefte 1831. Deri erklærer den (Side 169) med Hensyn til den forstommeldte Recension: "Redactionen finder Anmeldelsen i alt det Væsentlige saa vel grundet *), at den ikke tager i

*) Man maa altsaa antage, at Fleerheden af Redactionens Medlemmer, som hidindtil bedømte hver sit særskilte Videnskabsfag og om hvilke man før troede at kun tre af femten forstode noget Islandsk, ved et Slags Inspiration paa engang har opnaaet en dyb Kundskab deri. Ligesaa ubegribeligt maa vi finde det, at den samme Redaction, som ved dens Secretær den

Betænkning i dette Tilfælde at træde i Anmelderens Sted". I Følge af denne selvtagne Fuldmagt for en unavngiven Recensent, betænker den os (S. 193), efter at have draget drabelig til Feldts mod Prof. Rask, med et saadant Skudsmaal til Maanedsskriftets Læsere:

"Vi mene ikke, at Selskabet vinder i Fasthed enten ved maadelige Oversættelser eller slette Forsvar for disse, og allermindst troe vi, at det geraader Selskabet til Gavn og dets Bestyrelse til Ære, naar den, for at tilbageskræmme eller modarbejde enhver Daddel og opretholde egen Myndighed, betjener sig af en Fremgangsmaade, som lidet egner sig for dem, der staae i Spidsen for et literairt Samfund. Vi sigte hørved til den lithographerede Skrivelse, som Bestyrelsen af det Kgl. Nordiske Oldskriftselskab har fundet sig foranlediget til at tilstille alle Medlemmerne af Selskabet ved Omsendelsen af Prof. Rasks Gjenmæle *). Saameget behøver i det mindste

---

4de Mai 1830 havde skriftlig erklæret, at den fandt en den tilsendt fordeelagtig og anbefalende Anmeldelse af de titmeldte Oversættelser at være udarbejdet "med Lærdom og Kyndighed", og tilføjede, at den, naar den blot havde modtaget en Omformelse med Hensyn til adskillige Poster som aldeles ikke vedkom Oversættelsens egentlige Bedømmelse, "uden Tvivl vilde blive overeensstemmende med Maanedsskriftets Formaal og Redactionens Ønsker", samt følgelig ansaae den i Hovedsagen for vel grundet — dog i Februar 1831 atter erklærer: at den da fandt en anden, af den imidlertid publiceret, ufordeelagtig og nedrivende Anmeldelse af det selvsamme Arbejde, for hvilken den "vilde finde sig opfordret til at paatage sig Ansvarligheden", at være "vel grundet i alt Væsentligt."

*) Vi bemærke her, at Redactionen, besynderlig nok, i sin Antikritik aldeles ikke berører vor ovenanførte, den tilstillede Erklæring — uagtet det maatte synes at være en Selvfølge, at Redactionen havde indrykket den i Maanedsskriftet, ligesom den der indrykkede det af os ikke til Redactionen, men ene

intet Beviis, at det, at sigte sin Modstander i en reen videnskabelig Strid for "uædle Bevæggrunde" ikke sømmer sig for Videnskabsmænd. Blandt disse ere slige Vaaben at betragte paa samme Maade, som blandt Nationerne forgiftede Vaaben, hvis Brug udelukker fra Adgang til at kaldes et civiliseret Folk."

Det gjør os sandelig ondt, at den ærede Redaction af Maanedsskrift for Literatur synes at føle sig truffet af Bemærkninger, som aldrig have sigtet til den. End mere maa vi beklage at denne virkelige eller indbildte Smerte i den Grad bringer den i Harme, at den tilsidesætter sin egen Værdighed, i det den anfalder os med saadanne Udtryk, at vi kun behøve at anføre dem her, for at overtyde vore Læsere om, hvor uhørte og uhjemlede de ere!

Dog ansee vi det ikke for overflødigt her at fremstille de Grunde, som have foranlediget os til de Udladelser, til hvilke vi troede at den anonyme Recensents Fremgangsmaade berettigede os, men som dog have bevæget Redactionen af Maanedsskrift for Litteratur til hin synderlige literære Bandlysning.

Vi maa foreløbig bemærke: at Recensionen var anonym og tillige tildeels saaledes skreven, at vi ikke kunde formode, at nogen af Redactionens agtede og lærde Medlemmer var Forfatter dertil. Havde en saadan Mands Navn staaet under den, hvis bekjendte Stilling, Karakter og Lærdom kunde have betaget os al Mistanke om "Misundelse" eller "Avindsyge" mod Prof. Rafn fra Recensentens Side, saa havde vi aldeles ikke yttret nogen Tanke om Sandsynlighed eller Mulighed af slige "uædle Bevæggrunde."

---

og allene til Oldskrift-Selskabets indenlandske Medlemmer udstedte Privatbrev.

En saadan Formodning af os foranledigedes især egentlig ved følgende Adfærd fra Recensentens Side:

a) Mod vedtagen Skik og Brug i Literatur-Tidender i Almindelighed, som ogsaa hidindtil var bleven fulgt i "Maanedsskrift for Litteratur" i Særdeleshed, opregner Anmelderen, efter selve den bedømte Oversættelses Titel samt Oversætterens Navn, Stand og Embede (S. 501) af dens Titelblad alle hans øvrige literære Titler som Medlem af 14 navngivne og adskillige andre lærde Samfund — her udførlig aftrykte med de saakaldte Mittel-Typer, isteden for at de paa Bogens eget Titelblad vare trykte med Petit. Denne Adfærd kunde vi dog have antaget for tilfældig og hensigtsløs, hvis ikke netop Recensenten selv S. 503 tydelig havde røbet dens egentlige Aarsag ved at nævne "de Forventninger med hvilke den maatte gaae til disse Oversættelser, som af **litteraire** Titler vilde slutte sig til *litteraire Fortjenester*". Recensentens Anmeldelse gaaer ellers ud paa at frakjende Prof. Rafn som Forfatter til de efter Oldskriftselskabets Foranstaltning udgivne Oversættelser af Islandske Sagaer, og tillige, saavidt vi kunde forstaae, i det Hele, alle litteraire Fortjenester; det syntes da at fremlyse deraf, at Recensenten ej ansaae Prof. Rafn (skjøndt hans rastløse Virksomhed, især for offentlige Bibliothekers Stiftelse eller Fremme *) indrømmes at fortjene al Agtelse) for at have fortjent sine mange literære *Hæderstitler*. Saaledes forekom det os at Rec. mulig **ikke undte**, eller med et andet Ord: **misundte** Prof. Rafn hans literære *Hæderstitler*, og at denne **Misundelse** kunde have ledt til et Anfald

*) Jævnfør en unævnt Recensents Ytringer derom i Maanedsskriftets 2den Aarg. 1 B. S. 279—280.

af Avindsyge *), som yttrede sig i det ufremkaldte og uforskyldte Angreb paa Rafns literære Hæder, hvilket Prof. Rask ved sit Gjenmæle har afværget.

b) Recensentens yderst haarde, og i Hovedsagen efter Rasks Bevisførelse ugrundede Dom: at Prof. Rafns af Førstnævnte bedømte Oversættelser ere "intet mindre end correcte og smagfulde," — følgeligen aldeles ubrugbare. Vi mene derimod, at alle væsentlige Feil deri (og intet vidtløftigt Skrift kan siges at være ganske feilfrit) let kunne berigtiges i faa Linier, der neppe vilde optage en halv Side af et Tillægsblad med Rettelser, som pleier at ledsage de fleste trykte Værker.

c) Den ubegribelige Omstændighed: at de danske Oversættelser af de Norske Konge-Sagaer, hvilke Rec. urigtig tillægger begge "Thorlacierne", anprises i Recensionen som Mønster for en smagfuld og correkt Oversættelse. S. og B. Thorlacius have arbeidet (efter hinanden) ved Udgivelsen af den saakaldte Heimskríngla eller Noregs Konúnga Sögor fra dette store Værks 3die til 5te Del. Ingen af dem har dog udarbeidet den Danske Oversættelse af de deri indeholdte Sagaer, og derfor kunde ikke andet falde os ind, end at Anm. ved hin Angivelse mente det hele Værk, eller dog i det mindste den Del deraf, hvis Udgivelse begge Thorlacierne havde besørget. **)

---

*) Om den rette Betydning af Ordene Misundelse og Avindsyge kunne vi henvise til Hr. Biskop P. E. Müllers Danske Synonymik 1ste D. S. 96—98.

**) Redactionen erklærer i sin Antikritik (l. c. S. 180) at det er en Feiltagelse af Anmelderen, at han nævnte "Thorlaciernes" Oversættelser af de Norske Konge-Sagaer, men søger derimod at paastaae og bevise, at Børge Thorlacius har udarbeidet den danske Oversættelse til Slutningen af 4de Bind og af det hele

Det ommeldte Værks 5 første Tomer udkom fra Aaret 1777 til 1818, men det var i Begyndelsen blevet paalagt Forfatteren til den danske Oversættelse, John Olassen at lægge Peder Claussøns ældre (der var skrevet omtrent 1599, men udkom først i Trykken i Kjøbenhavn 1633) til Grund for den nye, samt iøvrigt lempe Sprog, Stil og Retskrivning efter de Tiders Maade. Dette har da den lærde Oversætter maattet gjøre, men at en saadan dansk Oversættelse, affattet i vore Dage, nødvendigvis maatte blive baade yderst smagløs og ucorrekt, ansee vi for en Selvfølge. At den virkelig er blevet det, vise allerede de af Rask meddeelte Prøver, men vi finde det ikke overflødigt her at meddele end flere af Værkets 3die Deel, optegnede ved et flygtigt Gjennemsyn fra Pag. 213 til 480, hvilken Oversættelse Recensenten, da han nedskrev sin Anmeldelse, maa have antaget at være skrevet

---

5te Bind. Det er mig bekjendt, at han ikke har skrevet noget deraf, men blot den latinske Oversættelse, hvorved han fortsatte sin afgangne Faders Arbejde. Skule Thorlacius havde udgivet sin Medarbejders danske Oversættelse, uden at den sidstnævnte underskrev Fortalen. Fortsættelsen af hans og John Olassens Oversættelser indeholdes og i 4de Bind fra S. 1 til 334, men dette saavelsom 5te og 6te Binds Fortale, er underskrevet af B. Thorlacius og Werlauff, som da vedkommende Udgivere. Fuldkommen urigtig er endvidere den Mening af Redactionen, at de to Vers af 5te Bind, hvilke Prof. Rask har anført paa Dansk i sit Gjenmæle, ere oversatte af mig i dette Sprog — da jeg aldeles ikke havde forfattet eller meddeelt Udgiverne nogen Dansk Oversættelse af disse eller andre Vers, men derimod revideret John Olassens ældre Kommentar og hans latinske Oversættelse til dem som forekom i Værkets første 3 Dele, samt forklaret dem, som findes i 4de og 5te Bind, i det samme Sprog; see det 6te Binds Fortale S. IV og den paafølgende Enodatio carminum fra Side 1 til 244. Finn Magnusen.

af den ældre Thorlacius; — — I denne Deel af Oversættelsen sættes heden stedse for hen; derheden for derhen; baade for begge (som: baade Benene, S. 225; Øjnene, 367; Kongerne, 241; baade sine Svogre, 240 o.s.v.); Tiltal for Fordring, 217, 325; undfangen for modtaget, 248. Skilmis betegner Forskjel, 257; Haandfestning Haandtag eller Hagndslag, 259; snarmelt hurtig talende, 300; dyrebar Tingest Kostbarheder (dýrgripi) 236; Vold Slette, Mark, 220, 304; Brikke, Tallerken, Bakke, 278; Bog (Bov) 283; Rettebøder, Benaadninger, Friheder 300; forbide oppebie, bie efter, vente paa, 425; Bru Bro, (paa mange Steder); Lindese, Lydighed, 249; Leger, Leir, 217; Fiskeleger Fiskerleje, 266; Skibleg, Skibsleje, Ankerplads, 266; Sendingebud (paa mange Steder); nærre, nærmere, 215; Fitalie, Levnetsmidler, 233; Fetaliesfat, Udskrivning af Levnetsmidler, 270; Kroge i Longen, Kroglove, Lovkneb, 264; Øjenavn, Øgenavn, 274; Knud, Knude (paa mange Steder); beringe (omringe) 298; drøfnit, bedrøvet, 222; snippede, sprang, 289; skøt, skudt, 221; galt, betalte, 233; slogst, for sloges (paa mange Steder); den beredne (veltalende; i Texten ordhags, i Latin diserti) 480; snam (svømmede) 233; tagde, taug, 267; fulde, faldt, 234; sagne, savne, 408; modstandigt, 442; Holderne Vagtmændene, (Krigere paa Vagt), 298; forstinge (undansciόta) skaffe En bort, hjelpe ham til at undkomme, 366; Kost, Opholdsted, 399; Bispesæden, Erkebispesædet, Erkebispestolen, 429, (senere: Bispesædens); en Snog, Snekke, Art af Skibe, 440; Nid, Ugjerning, 444; vedtørfuende, trængende, 459; veset, vissent, 361; snell, hurtig, 335; Haffleden, udenskjærs, 334; berustede (rustede) sig, 412; harmede

(sørgede over) hans Død, 371; Uyndest (Ugunst) 376; framfuse, ivrige for at trænge sig frem, 381; framfusere, hidsigere, 382; Flusse oc uægte Stene, indfattede Ædelstene, 293; steckere, kortere, 329; voge, vove, 406; vogeligt, voveligt, 400; skiøtte, beskytte, 382; snildig, snildt, snildelig, 422; løjen, laadden, 335; vindactig (stormflaaet) Himmel, 463; aatte og eigede, for: ejede, 408, 445; hafde eget og aat hafde, for: havde ejet, 408, 414; skaffen, beskaffen, 422; buldervorren, urolig, 360. Textens Vandrædi oversættes S. 259 ved "Tvedract oc Usennie." Dette sidste Ord kan man nu ligesaalidet forklare som et andet S. 403: "besørgede oc flydde Kongens Lig". Naar Oversætteren siger S. 226 "De haffde Slacter nødig til Skibsbehoff" skulde man troe at her meentes en Slagter, men Talen er om Slagtekvæg som S. 227 kaldes blot Slacter men S. 228 Quæg oc Slacter. Adskillige andre Sætninger og Talemaader ere enten uforstaaelig eller urigtig oversatte, f. Ex. hulde mange Slactninger, holdt mange Slag, 226; hulde de baade Hus, holdt de begge Hus, 297; "Folckit hafde stor Besuæring med Leding at udgiøre" ɔ: Folket havde stort Besvær for at udruste Ledingen, 230; "Af denne Nymær sigede mange Nordmænd til at giøre en saadan Reise" ɔ: formedelst denne Tidende længtes mange Nordmænd efter at gjøre e. s. R., 231; beredde sig til denne Færd (Reise) med fælles Omkost (Bekostning), 231; fafnede hannem overmaade vel ɔ: tog o. v. imod ham, 247; kom han det saa langt, bragte han det saa vidt, 249; om Eder hafver nogit drømt ɔ: om I have drømt noget, 253; jeg giorde dig ud her hiemme som min Syster ɔ: jeg udstyrede dig hjemmefra s. min Søster, 265; Kongen skød skefue Øine til Folckit, 273; narrer hannem, spot

ham, 283; lengdis han ved Tiden, faldt Tiden ham lang, 285; aarsage oc undskylde sig (færaz undan) 416; søge ham paa Handen, hjemsøge ham, 424; havde baaret Øl sammen ɔ: havde indkjøbt Øl paa fælles Bekostning, 311; højt dictit oc skarpt skrefuit (heldr ördugt) sagt om et Brev, 343; kiende Kong Magnus Barfod for din Fader ɔ: udgive dig for K. M. Barfods Søn, 347; prydeligere oc statligere (kjækkere, raskere) Færd (om en Træfning, som faa vandt mod mange), 380; en traa Søndenvind ɔ: skarpe eller stærke Søndenvinde, 440. Isen var ond (falsk, upaalidelig, vanskelig at gaae over) 398; hafver lagt Dicte om got Folck, 272. Einar lagde et Quæde om Gregorius, 392. Bogen hin dyre; hun var skrefuit ɔ: den herlige Bog; den var skreven, 273. Af Versenes Oversættelse meddele vi endvidere følgende Prøver:

S. 215. "Den tyckhoftede Inge længe
sin Nedkomst sætter op."

En dansk Læser maa troe at dette Vers om Norges Konge var en obscen Forhaanelse, men Nedkomst er her i Originalen Ofanferd, Nedrejse (fra Oplandet til Kystegnene).

S. 222. Jeg under Jomfruen enddog
jeg oft ej hende seer.
ɔ: Jeg elsker Møen skjøndt
ej tit jeg hende seer.

S. 232. Den viise Konges
statlict oc sin Første
undende Folck, saa
megit samledis
At den snilde Kongis med
Seile beprydde Skib

ad Siøen fextig herfra
med hverandre glede.

Seile staar her som Flertal af Seil, men Skib af Skib (Isl. skip); som det ellers tit er Tilfældet i denne Oversættelse.

S. 233. Kongen fødde sin Siæl i Jacobs Land ɔ: Kongen nærte sin Siæl (eller Aand) ɔ: s. v.

S. 241. Haandliusits Hader, efter Meningen: Guldets gavmilde Uddeler.

S. 242. Stærk Rafnenebbis Lødder den
voge Fæste brød
ɔ: Han som farved Høges Gab [Krigeren]
nedbrød den farlige Fæstning.

S. 358. Ellings Tand bestænktes ɔ: Ulvens T. b. (eller snarere: farvedes rød).

S. 392. Folck Buen spand ɔ: Krigerne spændte Buen. *)

---

*) Vi have ingenlunde indrykket disse Uddrag her, for (efter Redactionens Udtryk, S. 189) at "slaae" dem "paa Skampælen" thi det vare baade Udgiver og Oversætter (to af de agtværdigste og lærdeste Islændere som nogensinde have levet i Danmark) som vare nødsagede til at lade en saadan Oversættelse komme for Lyset, langt fra at fortjene. Det er kun skeet for at vise det læsende Publicum, at den heromhandlede danske Oversættelse aldeles ikke (efter Recensentens Paastand, saaledes som vi maatte nødes til at forstaae den) kunde have tjent Prof. Rafn som Mønster for hans Oversættelse af Jomsvikinga- og Knytlingasaga. Vist er det derimod, at Hr. Etatsraad Werlauffs paafølgende danske Oversættelse, som var befriet fra de Baand der havde været den forrige paalagte, er ulige bedre og forstaaeligere — men hvorledes kom vel Anmelderen, efter Redactionens paa hans Vegne gjorte Forklaring, til at tilegne nogen af "Thorlacierne" samme? Dette kunde kun skee af Ukyndighed om det Literaturfag som han vilde bedømme, og passer ellers ret vel til de tre Fordreielser

Af de obsolete, i Sagaerne og deres ældste danske Oversættelser hyppig forekommende Ord, *) findes her saare mange, f. Ex. **Tieldingerne** (Sejlteltene) 259; **Tiliene**, Dækket, 259; **Styremænd**, Skippere, 415; **Vedder** eller Bausstu, Bavner, 266; **Fæderne**, Fædrene-Herkomst, 280; **Stackarle** (Stavkarle), Stoddere, 285; **Skudsjern**, **Skjærsjern**, gloende Jern til Jernbyrd eller Ildprøve i Rettergang, 280, 319; **vennesalig** (vinsæll) 252 (og flere Steder); **Fjedder** **) om Benet 288; **Islendingen** 271; **Vigværinger** (paa mange Steder). Denne Oversættelse meddeler ofte Stedernes Navne paa den selvsamme Maade som Anmelderen har bebrejdet Prof. Rafn, som **Valland**, 224; **Beierland** (for Bayern) 247; **Holmgard** (for en vis Deel af det nærværende Rusland) 255; **Magilegaard** (for Constantinopel) 475; **Akersborg** (for Acre) 242. **Suderøe** 226 (for Sudureyar, Sydersøerne eller Hebriderne) er endog forvildende, da man maatte troe at **Sudurey** paa Færøerne (nu Suderøe) forstodes derved. Hertil høre **Gautisk**, 282; **Gotisk**, 283 (som dog burde skrives paa den selvsamme Maade).

---

af tre korte Islandske Navne som forekomme i samme Anmærkning, nemlig: **Hreida** for **Hreidar**, **Huldu** for **Huld** og Struf for Stuf.

*) Saadanne Ords Brug have Recensenten og Redactionen bebrejdet Prof. Rafn, skjøndt de af ham benyttede for det meste ere almindelig bekjendte af Oehlenschlaegers, Ingemanns, Grundtvigs o. fl. meget læste Digte og Oversættelser, ligesom ogsaa deres Betydning ellers af Sammenhængen maa falde enhver opmærksom Læser tydelig i Øinene.

**) Dette af Anmelderen og Redactionen saa heftig dadlede Ord i Rafns Oversættelse findes dog, som Forklaring over et ældre dansk, i Rosenvinges ypperlige Udgave af den Sjellandske Lov (1821) S. 354: "Fjæter, Fjeder, Baand, Lænke; isl. fiötur."

Denne ovenmeldte Fremgangsmaade af Recensenten bevægede Prof. Rask til at skrive i sit Gjenmæle (S. 27): "Det mærkeligste Udslag af denne (Rasks) Jævnførelse af Prof. Rafns Oversættelse med det anpriste Mønster, er ellers måskje, at Anmælderen enten må antages aldrig at have set den Oversættelse han anbefaler, eller og troet at kunne sætte Publikum Blår i Øjnene med at henvise til et berømt Verk på 6 Bd. i Folio, som kun få Læsere kunde formodes at have ved Hånden." Den samme Adfærd fra Rec. Side (som ikke forekom os at være passende for en Videnskabsmand, og mindst for en videnskabelig Bedømmer af andres Værker) foranledigede ogsaa os til at bruge følgende Udtryk i det paaankede Brev til det nordiske Oldskriftselskabs Medlemmer:

"Man kunde fristes til at troe" 2c.

Da vi af de anførte Grunde troede at være berettigede til den Formodning at ingen udmærket eller bekjendt Videnskabsmand og navnlig ingen af Maanedsskriftets Redacteurer, kunde være Forfatter til Recensionen, maatte vi og tillige (med Hensyn til det af os allerede Fremsatte) formode: at Recensentens Angreb paa Selskabet og navnlig dets Bestyrelse, for deres Deeltagelse i Udgivelsen af de angrebne efter Rec. Udtryk "det saa lidet værdige Oversættelser" muelig ogsaa kunde udspringe af en lignende Kilde, samt saaledes sigte til at hindre Afsætningen og Udbredelsen af Selskabets danske Oversættelser, men betage Medlemmerne og Andre den fornødne Tillid til Bestyrerne, især til den af Selskabets Stiftelse og hele Virken til denne Dag saa højst fortjente Professor Rafn. Dette foranledigede os til Gisning om en saadan **Mulighed** i vor førmeldte Skrivelse.

Modstanderne klage over at vore Udtryk ikke sømme sig for Videnskabsmænd eller i en videnskabelig Strid. Vi troe i det Foregaaende at have beviist, at den anonyme Recensent

ved sin egen Fremgangsmaade, der ikke synes at anstaae en Videnskabsmand, selv har paadraget sig de Ubehageligheder, som fulgte af vort nødvendige Forsvar for de af vort Selskab udgivne Saga-Oversættelser og deres uforskyldt angrebne Forfatter.

Private Forhold eller Fordele have ingenlunde indviklet os i denne Strid; kun vor Stilling paa den Tid i det Kgl. nordiske Oldskrift-Selskabs Bestyrelse maatte opfordre os til fornødent Forsvar for det og dens Foretagender. Ved vore Yttringer have vi aldeles ikke sigtet eller kunnet sigte til nogen vis Person, da Recensenten, paa den Tid vi skrev det tilmeldte Brev, var og maatte være os fuldkommen ubekjendt, ligesom han ogsaa er det endnu. Vi kunde kun holde os til hans Arbejde, Recensionen, og deraf uddrage de Formodninger, som den Gang forekom os rimelige. Ved Recensentens personlige Fremtræden vilde man her først kunne fatte et fast Synspunkt, hvorfra Bevæggrundene til hans Anfald, som ved hans egen Fremfærd forhen kun saaes i et dunkelt Lys, ret kunde betragtes for, om muelig, at fritages for al Mistanke om deres uædle Art og Oprindelse.

Dersom Forfatteren af Recensionen var, da han publicerede den, Medlem af det Kongelige nordiske Oldskriftselskab, troe vi at den af ham valgte Fremgangsmaade aabenbart strider mod de ham, i den Egenskab, paaliggende Pligter. Naar han derimod, paa en passende Maade, vilde have gjort Selskabets Bestyrelse opmærksom paa de faa virkelige Feiltagelser som han havde opdaget i Prof. Rafns Oversættelser, og i al Fald fremsat antagelige Forslag som kunde have tjent til Selskabets eller dets Arbejders Fremme i Eftertiden, havde han viist sig fra en ganske anden Side; i et saadant Tilfælde burde og vilde man med Erkjendtlighed have modtaget saadanne Erindringer og Forslag.

Uden at indlade os i nogen nærmere Besvarelse af Redactionens Invectiver og Hentydninger, som ganske overflødig, slutte vi disse documenterede Oplysninger, i det vi indlade Sagen til Danmarks skjønsomme Publicums Dom, som vistnok ikke, efter deres opmærksomme Gjennemlæsning, vil falde ud til vor Fordømmelse.

100392117 - 2

100392035 - 5

100392036 - 4

100392056 - 0

100392037 - 3

